

Wynikowy szacunek głównych ziemioplodów rolnych i ogrodniczych¹ w 2018 r.

21.12.2018 r.

↓ 16 %

Szacuje się, że zbiory zbóż ogółem są o ok. 16% mniejsze od ubiegłorocznych i wynoszą ok. 26,8 mln ton.

Wynikowy szacunek produkcji głównych upraw rolnych i ogrodniczych w 2018 r. przedstawia się następująco:

- **zbiory zbóż ogółem ocenia się na 26,8 mln t, tj. o około 16% mniej od zbiorów ubiegłorocznych;**
- **produkcję zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi szacuje się na 22,8 mln t, tj. o około 18% mniej od uzyskanej w 2017 r.;**
- **zbiory rzepaku i rzepiku ocenia się na ok. 2,2 mln t, tj. o około 19% mniej od zbiorów ubiegłorocznych;**
- **zbiory ziemniaków (łącznie z produkcją w ogrodnich przydomowych) szacuje się na ok. 7,5 mln t, tj. o około 18% mniej od zbiorów uzyskanych w roku ubiegłym;**

- **zbiory buraków cukrowych ocenia się na ok. 14,6 mln t, tj. o około 7% mniej od produkcji uzyskanej w 2017 r.;**
- **produkcja warzyw gruntowych została oszacowana na około 4,1 mln t, tj. o ponad 10% mniej w porównaniu do roku poprzedniego;**
- **zbiory owoców z drzew ocenia się jako rekordowe i szacuje się na ok. 4,5 mln t, tj. o blisko 70% więcej od bardzo niskich zbiorów ubiegłorocznych;**
- **zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych zostały ocenione na około 0,6 mln t, tj. o ok. 17 % więcej od zbiorów 2017 r.**

Zboża

Zbiór zbóż, przy sprzyjającej pogodzie, prowadzono w trzeciej dekadzie lipca i pierwszej dekadzie sierpnia. Do końca sierpnia na obszarze całego kraju zakończono żniwa zbóż ozimych i jarych. Opady deszczu, miejscami ulewne, występujące przed zbiorami miały niekorzystny wpływ na jakość ziarna.

Na podstawie wyników reprezentacyjnego badania czerwcowego przeprowadzonego w czerwcu i lipcu 2018 r. w gospodarstwach rolnych, powierzchnia uprawy zbóż ogółem w 2018 r. wyniosła około 7,8 mln ha, w tym powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi - około 7,1 mln ha, z tego:

- ✓ pszenicy około 2,4 mln ha,
- ✓ żyta około 0,9 mln ha,
- ✓ jęczmienia około 1,0 mln ha,
- ✓ owsa około 0,5 mln ha,
- ✓ pszenżyta około 1,3 mln ha,
- ✓ mieszanek zbożowych około 1,0 mln ha.

Szacuje się, że plony zbóż ogółem wyniosły ok. 34,3 dt/ha, tj. o 7,7 dt/ha (o 18%) mniej w porównaniu do ubiegłorocznych, natomiast plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosły 32,3 dt/ha, tj. w porównaniu do ubiegłorocznych mniej o 7,7 dt/ha (o 19%).

Zbiory zbóż ogółem ocenia się na ok. 26,8 mln t, tj. o 5,2 mln t (o 16%) mniej w porównaniu do zbiorów ubiegłorocznych.

Produkcję zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi szacuje się na 22,8 mln t, tj. o około 18% mniej od uzyskanej w 2017 r.

¹ Informacja zawiera rezultaty wynikowego szacunku plonów i zbiorów zbóż, rzepaku i rzepiku, ziemniaków, buraków cukrowych, warzyw gruntowych i owoców, III pokosu traw łąkowych opracowane na podstawie: wyników czerwcowego badania rolniczego przeprowadzonego w ok. 60 tys. gospodarstw indywidualnych, reprezentacyjnego badania plonów zbóż oraz rzepaku i rzepiku przeprowadzonego w ok. 18 tys. gospodarstw indywidualnych, a także badania reprezentacyjnego plonów ziemniaków, buraków cukrowych, kukurydzy na ziarno i zielonkę oraz plonów z łąk trwałych – również w ok. 18 tys. gospodarstw indywidualnych, sprawozdawczości z gospodarstw rolnych osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, ekspertyz rzeczoznawców terenowych i centralnych GUS.

Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi szacuje się na 22,8 mln t, tj. o 5,0 mln t (o 18%) mniej w porównaniu do zbiorów ubiegłorocznych.

Plony zbóż ozimych łącznie z ozimymi mieszankami zbożowymi według szacunku wynikowego oceniono na 35,8 dt/ha, tj. o 7,7 dt/ha (o ok. 18%) mniej od plonów z roku ubiegłego.

Plony poszczególnych gatunków zbóż ozimych według szacunku wynikowego w 2018 r. przedstawiają się następująco:

- ✓ pszenica - 43,0 dt/ha,
- ✓ żyto - 24,2 dt/ha,
- ✓ jęczmień - 37,8 dt/ha,
- ✓ pszenżyto - 32,8 dt/ha,
- ✓ mieszanki zbożowe - 28,2 dt/ha.

Zbiory zbóż ozimych wyszacowano na 15,1 mln t, w tym:

- ✓ pszenicy na około 8,3 mln t, tj. o 17% mniej niż w 2017 r.,
- ✓ żyta na około 2,2 mln t, tj. o 19% mniej niż w roku ubiegłym,
- ✓ jęczmienia na około 0,8 mln t, tj. o 14% mniej niż w roku ubiegłym,
- ✓ pszenżyta na ponad 3,6 mln t, tj. o 22% mniej od zbiorów ubiegłorocznych,
- ✓ mieszanek zbożowych na ponad 0,2 mln t, tj. o 13% mniej niż w 2017 r.

Plony zbóż jarych łącznie z jarymi mieszankami zbożowymi oszacowano na 27,1 dt/ha, tj. o 7,4 dt/ha (o 21%) mniej od plonów ubiegłorocznych.

Plony poszczególnych gatunków zbóż jarych według szacunku wynikowego w 2018 r. przedstawiają się następująco:

- ✓ pszenica - 31,5 dt/ha,
- ✓ jęczmień - 29,5 dt/ha,
- ✓ owies - 23,5 dt/ha,
- ✓ pszenżyto - 25,1 dt/ha,
- ✓ mieszanki zbożowe - 25,0 dt/ha.

Zbiory zbóż jarych łącznie z jarymi mieszankami zbożowymi wyszacowano na ok. 7,7 mln t, w tym:

- ✓ pszenicy na ponad 1,5 mln t, tj. o 9% mniej niż w roku ubiegłym,
- ✓ jęczmienia na około 2,3 mln t, tj. o 21% mniej od zbiorów ubiegłorocznych,
- ✓ owsa na 1,2 mln t, tj. o 20% mniej w porównaniu do zbiorów z 2017 r.,
- ✓ pszenżyta na około 0,5 mln t, tj. o 30% mniej niż w roku ubiegłym,
- ✓ mieszanek zbożowych na 2,3 mln t, tj. o 12% mniej niż w 2017 r.

Rzepak i rzepik

Zbiór rzepaku i rzepiku rozpoczęto w pierwszej dekadzie lipca, a największe nasilenie prac odnotowano w trzeciej dekadzie miesiąca. Występujące lokalnie w tym czasie opady deszczu utrudniały prowadzenie prac żniwnych. W pierwszej połowie sierpnia na obszarze całego kraju zakończono zbiór rzepaku i rzepiku.

Według wstępnych wyników reprezentacyjnego badania czerwowego ocenia się, że powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku ogółem w bieżącym roku zmniejszyła się w porównaniu do roku ubiegłego o około 8% i wyniosła ponad 0,8 mln ha. Zbiory rzepaku i rzepiku szacuje się na około 2,2 mln t, tj. o około 19% mniej od ubiegłorocznych.

Ziemniaki

Tegoroczne wysokie temperatury powietrza z bardzo wysokim deficytem opadów, a także nierównomiernym ich rozkładem, spowodowały ograniczenie możliwości plonotwórczych ziemniaków. Wykopki ziemniaków rozpoczęto w sierpniu, a zakończono w drugiej dekadzie października. Jakość bulw ziemniaka z tegorocznych zbiorów jest gorsza niż w roku ubiegłym, z dużym udziałem bulw drobnych i zdeformowanych.

Na podstawie wstępnych wyników reprezentacyjnego badania czerwowego ocenia się, że powierzchnia uprawy ziemniaków w 2018 r. była mniejsza od ubiegłorocznej o ok. 9% i wyniosła ok. 300 tys. ha. Plony ziemniaków w bieżącym roku oszacowano na 251 dt/ha, tj. o ok. 28 dt/ha mniej od ubiegłorocznych (o 10%). Zbiory ziemniaków zostały oszacowane na ok. 7,5 mln t tj. o 18% mniej od zbiorów ubiegłorocznych.

Zbiory zbóż ozimych łącznie z ozimymi mieszankami zbożowymi wyszacowano na 15,1 mln t, tj. o 18% mniej niż w roku ubiegłym.

Zbiory zbóż jarych łącznie z jarymi mieszankami zbożowymi wyszacowano na 7,7 mln t, tj. o 17% mniej niż w roku ubiegłym.

Zbiory rzepaku i rzepiku oszacowano na ok. 2,2 mln t, tj. o ok. 19% mniej od zbiorów uzyskanych w 2017 r.

Zbiory ziemniaków szacuje się na ok. 7,5 mln t, tj. mniej od zbiorów ubiegłorocznych o 18%.

Buraki cukrowe

Wysokie temperatury powietrza z niedoborem opadów deszczu w okresie od wiosny do jesieni spowodowały powolny wzrost korzeni buraków cukrowych. Późniejsza poprawa pogody korzystnie wpłynęła na stan plantacji. Długa i ciepła jesień sprzyjała zarówno dorastaniu korzeni buraka, jak i gromadzeniu w nich cukru (wysoka polaryzacja). Rozpoczęta w pierwszej połowie września kampania cukrownicza przebiegała bez zakłóceń w planowanych terminach – słoneczna i ciepła jesień pozwoliła na dokonanie zbioru korzeni buraków cukrowych dobrej jakości. W większości rejonów uprawy buraków cukrowych zbior zakończono w drugiej połowie listopada.

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych była większa od ubiegłorocznej o ok. 2% i wyniosła ponad 235 tys. ha. Zbiory buraków cukrowych szacuje się na ok. 14,6 mln t, tj. o 7% mniej od uzyskanych w 2017 r.

Siano łąkowe

W wielu rejonach kraju warunki wegetacji roślin i przyrostu biomasy na łąkach po sprzęcie drugiego pokosu nie były zbyt korzystne. Niewielka ilość opadów w sierpniu i we wrześniu połączona z wysokimi temperaturami powietrza hamowała odrost roślinności łąkowej pod zbioru trzeciego pokosu. Lokalnie obserwowano również, że trzeci pokos na znacznych powierzchniach łąk trwałych przeznaczano do bezpośredniego skarmiania, ze względu na słabsze odrastanie runi na pastwiskach. Na przeważającym obszarze kraju do zbioru trzeciego pokosu traw łąkowych przystąpiono we wrześniu. Warunki do sprzętu i suszenia siana trzeciego pokosu w tym czasie były dobre.

Plony trzeciego pokosu traw łąkowych w przeliczeniu na siano oceniono na około 7,9 dt/ha, tj. o 17% niżej w porównaniu do plonów ubiegłorocznych, a zbiory z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) z trzeciego pokosu wyniosły około 2,2 mln t, tj. ok. 18% mniej w porównaniu do zbiorów z 2017 r.

Warzywa gruntowe

Warunki tegorocznej wegetacji warzyw gruntowych były wyjątkowo trudne, przede wszystkim z uwagi na długotrwałą suszę, jaką notowano już od wiosny. Brak opadów deszczu oraz wysokie temperatury powietrza wpłynęły na spadek plonowania większości gatunków warzyw, szczególnie wczesnych odmian. Jedynie na plantacjach nawadnianych plony były zadawalające. Od połowy września wystąpiły opady deszczu, które pozwoliły na poprawę uwilgotnienia gleby. Warunki końcowej wegetacji dla odmian późniejszych były nieco lepsze, lecz nie wpłynęło to w istotny sposób na wzrost plonowania.

Długotrwała susza, jaka wystąpiła w sezonie 2018, spowodowała przede wszystkim obniżenie plonów warzyw cebulowych oraz korzeniowych, a w nieco mniejszym stopniu kapustnych. Plonowanie warzyw ciepłolubnych uległo natomiast tylko nieznaczniemu obniżeniu. Wysokie temperatury sprzyjały plonowaniu tej grupy warzyw, zwłaszcza pomidorów, a z drugiej strony niedobór wody wpłynął niekorzystnie na ich jakość. Niedostatek wilgoci w glebie spowodował także obniżenie jakości innych gatunków warzyw gruntowych. Na wielu plantacjach zanotowano słabą jakość cebuli, warzyw korzeniowych (marchwi i pietruszki) oraz kapustnych (brokułów i kalafiorów).

Łączną produkcję warzyw gruntowych (odmian wczesnych i późnych) oszacowano w 2018 r. na ponad 4,1 mln t, tj. na poziomie nieco niższym od poprzedniej wrześniowej oceny, jednocześnie o ponad 10% niższym od produkcji roku ubiegłego. W porównaniu do sezonu 2017 zanotowano zmniejszenie się produkcji wszystkich podstawowych gatunków warzyw gruntowych, przy czym największy spadek odnotowano dla cebuli (o ponad 15%), najmniejszy zaś dla pomidorów (o niespełna 1%) i ogórków (o niespełna 2%). Odnotowano znaczne ograniczenie zbiorów marchwi (o ok. 12%), buraków ćwikłowych (o ok. 11%) oraz kapusty (o ok. 10%). Produkcję kapusty w bieżącym roku oszacowano na ponad 0,9 mln t, a kalafiorów na ok. 220 tys. t. Zbiory cebuli ocenione zostały na niespełna 565 tys. t, przy czym jakość cebuli z tegorocznych zbiorów jest wyjątkowo słaba. Produkcja warzyw korzeniowych została znacznie ograniczona przez brak odpowiedniej ilości wody w glebie: zbiory marchwi zostały oszacowane na blisko 730 tys. t, a buraków ćwikłowych na ok. 300 tys. t. Tegoroczna produkcja ogórków została oceniona na ponad 245 tys. t, a pomidorów na ok. 253 tys. t. Zbiory pozostałych gatunków warzyw łącznie szacuje się na niespełna 0,9 mln t, tj. o ok. 11% mniej niż w poprzednim sezonie i na poziomie nieco niższym niż prognozowany w poprzedniej ocenie.

Zbiory buraków cukrowych szacuje się na ok. 14,6 mln t tj. mniej od zbiorów ubiegłorocznych o 7%.

Zbiory III pokosu siana łąkowego szacuje się na ok. 2,2 mln t, tj. mniej od zbiorów ubiegłorocznych o 18%.

Produkcję warzyw gruntowych szacuje się obecnie na ponad 4,1 mln t, tj. na poziomie ok. 10% niższym w porównaniu do roku ubiegłego.

Owoce z drzew

Ostatni sezon wegetacji drzew owocowych charakteryzował się na ogół sprzyjającymi warunkami (brak strat zimowych, obfite kwitnienie, dobre zawiązywanie owoców, niewystąpienie wiosennych przymrozków). Jedynym czynnikiem ograniczającym plonowanie biologiczne były niedobory wilgoci w glebie, lecz nie spowodowały one znaczących strat w owocowaniu drzew. Od czasu wrześniowej oceny warunki wegetacji sprzyjały dorastaniu i dobremu wybarwieniu owoców z drzew owocowych, zwłaszcza jabłoni. Poprawa warunków wilgotnościowych w końcu września oraz odpowiednie temperatury powietrza pozwoliły na osiągnięcie rekordowych plonów. Rok 2018 był dla produkcji sadowniczej sezonem wyjątkowo obfitego plonowania większości gatunków. Zanotowano przy tym przyspieszenie terminu zbiorów o około 2 tygodnie. Trudności ze zbytem owoców, niejednokrotnie także problemy z ich przechowywaniem oraz brak pracowników do zbioru stanowiły czynniki uniemożliwiające zebranie wszystkich owoców. Oceny rzeczoznawców pokazują, że potencjał produkcyjny polskich sadów jest większy niż szacowany obecnie poziom produkcji. Na tegoroczne rekordowe owocowanie miało wpływ nie tylko wejście w okres pełnego owocowania nowych, bardziej plennych plantacji, ale także wzmożona aktywność fizjologiczna wielu roślin sadowniczych w bieżącym sezonie (po bardzo słabym owocowaniu w poprzednim roku). Produkcję owoców z drzew w bieżącym roku ocenia się na poziomie nieco wyższym niż prognozowany w poprzednim szacunku, tj. na ok. 4,5 mln t, (o blisko 70% więcej od zbiorów uzyskanych w poprzednim sezonie). Zbiory z sadów jabłoniowych zostały ocenione na ok. 4 mln t (tj. o ok. 64% więcej od bardzo niskiej produkcji roku poprzedniego), natomiast z sadów gruszowych na ok. 90 tys. t (o ok. 65% więcej). Tegoroczną produkcję śliwek w sadach oszacowano na ok. 121 tys. t (tj. ponad dwa razy więcej niż w bardzo słabym sezonie roku ubiegłego). Zbiory wiśni zostały ocenione na poziomie blisko trzykrotnie wyższym niż w 2017 r., tj. na ponad 200 tys. t. Potencjalna produkcja wiśni była jeszcze większa, lecz z przyczyn ekonomicznych (niskie ceny skupu) nie wszystkie owoce zostały zebrane. W bieżącym roku odnotowano rekordową produkcję czereśni. Zbiory ich ocenione zostały na ok. 60 tys. t (tj. ponad trzy razy więcej niż w poprzednim roku). Podobnie jak w przypadku wiśni, rzeczoznawcy sygnalizowali, że produkcja ta mogłaby być większa, gdyby wszystkie owoce zostały zebrane. Zbiory pozostałych gatunków owoców z drzew łącznie (brzoskwiń, moreli i orzechów włoskich) są obecnie oceniane na około 22 tys. t (tj. o ponad dwa razy więcej od bardzo słabej produkcji roku 2017).

Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Produkcja owoców z krzewów owocowych w sadach i plantacji jagodowych oceniona została na poziomie nieco niższym od przewidywanego w poprzednim szacunku. Według bieżącej oceny zbiory te zostały oszacowane na niespełna 0,6 mln t, tj. o ok. 17% więcej od słabych zbiorów roku poprzedniego. Podobnie jak w przypadku drzew owocowych, zanotowano bardzo dobre biologiczne plonowanie większości gatunków krzewów owocowych i plantacji jagodowych. Z powodu niskich cen w skupie oraz braku rąk do pracy, część owoców nie została zebrana. Według szacunku rzeczoznawców, na niektórych plantacjach malin owoce nie zostały zebrane z powodu niskiej opłacalności. Zbiory malin ostatecznie zostały oszacowane na niespełna 116 tys. t. Jednocześnie rzeczoznawcy sygnalizowali, że część upraw, które nie były nawadniane, ucierpiało z powodu przedłużającej się suszy. Wpływ suszy na obniżenie potencjalnych plonów zanotowano także dla truskawek. Na plantacjach nienawadnianych zbiorów owoców tego gatunku był nieco skrócony. Zanotowano natomiast wyjątkowo długi okres zbioru truskawek odmian powtarzających. W sumie produkcję truskawek oceniono na blisko 196 tys. t, tj. o około 10% więcej od niewysokich zbiorów 2017 r.

Plonowanie i zbiory porzeczek ogółem (czarnych i kolorowych łącznie), w porównaniu do 2017 r., wzrosły o prawie 30%. Produkcja porzeczek ogółem wyniosła ok. 165 tys. t (w tym porzeczek czarnych ok. 126 tys. t). Plon potencjalny porzeczek w sezonie 2018 był zdecydowanie wyższy od ostatecznie uzyskanego, gdyż znaczna część porzeczek czarnych nie została zebrana ze względu na niskie ceny skupu. Z powodu niskiej opłacalności na wielu plantacjach, zwłaszcza na terenie Lubelszczyzny, zaniechano także zbioru agrestu. Ostatecznie produkcję agrestu w 2018 r. oszacowano na niespełna 12 tys. t (o ok. 20% wyżej w porównaniu do roku poprzedniego). Produkcja owoców z pozostałych gatunków krzewów owocowych i plantacji jagodowych uprawianych w sadach została oceniona na ponad 90 tys. t, tj. o przeszło 20% więcej niż w 2017 r. i znacznie więcej od średniej z lat 2011-2015. Na podstawie badań GUS oraz ocen rzeczoznawców można stwierdzić, że w ostatnich latach coraz większego znaczenia nabierają plantacje nowych gatunków, takich jak np. jagoda kamczacka. Z roku na rok wzrasta liczba ich nasadzeń.

Zbiory owoców z drzew w sadach w bieżącym sezonie są oceniane na rekordowym poziomie około 4,5 mln t (tj. o blisko 70% wyższym od bardzo niskiej produkcji roku poprzedniego).

Produkcja jabłek z sadów jabłoniowych w 2018 r. została oszacowana na ok. 4 mln t, tj. o ok. 64% więcej od słabych zbiorów 2017 r.

Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach i plantacji ocenione na niespełna 0,6 mln t, tj. ok. 17% więcej od zbiorów roku poprzedniego.

Warunki agrometeorologiczne i jesienna ocena stanu upraw ozimych w 2018 roku

Ciepła i słoneczna pogoda we wrześniu stwarzała dobre warunki dla przeprowadzania zbioru upraw, ale niekorzystnie wpłynęła na stan uwilgotnienia gleby. Niedobór opadów deszczu, a także nierównomierny ich rozkład zarówno w układzie regionalnym, jak i czasowym, powodowały w wielu rejonach kraju utrudnienia w wykonywaniu prac polowych, a przede wszystkim orkę przedzimowych i siewów ozimin. Niedobór wilgoci w glebie lokalnie stwarzał również niekorzystne warunki dla kietkowania ziarna i wschodów roślin ozimych. Na początku września zakończono rozpoczęte w sierpniu siewy rzepaku ozimego. W pierwszej dekadzie września rozpoczęto siewy żyta i pszenżyta, a w połowie miesiąca pszenicy ozimej. W pierwszej połowie września przystąpiono do zbioru buraków cukrowych. W ciągu miesiąca kontynuowano rozpoczęte w sierpniu wykopki ziemniaków. W całym kraju prowadzono zbiór kukurydzy na zielonkę, a w drugiej połowie września rozpoczęto zbiór kukurydzy na ziarno. W pierwszej połowie października w wielu rejonach kraju nadal obserwowano przesuszenie gleby. Występujące głównie w drugiej połowie października opady deszczu poprawiły stan uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby i miały korzystny wpływ na siew ozimin, procesy kietkowania ziarna i wschody roślin. Do końca drugiej dekady października zakończono rozpoczęte we wrześniu siewy żyta i pszenżyta oraz pszenicy ozimej. Oziminy wysiane we wrześniu zaczęły się krzewić pod koniec października. Stan wschodów upraw ozimych w październiku br. oceniono na 3,5 do 3,8 stopnia kwalifikacyjnego (w 2017 r. na 3,4 – 3,6 stopnia), w skali od 1 do 5 (5 stopień kwalifikacyjny oznacza zasiewy najlepsze). W drugiej dekadzie października zakończono wykopki ziemniaków. Prowadzono nadal zbiór buraków cukrowych oraz kukurydzy uprawianej na ziarno. Pod koniec października na ogół prace te zakończono. W ciągu miesiąca trwał sprzęt poplonów ścierniskowych. Powszechnie wykonywano orki przedzimowe. Miejscami z powodu niedostatecznego uwilgotnienia gleby wykonywanie orki przedzimowych było utrudnione. Utrzymująca się w listopadzie dodatnia temperatura powietrza podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju ozimin. Umożliwiała także wykonywanie jesiennych prac polowych oraz zbiorów roślin okopowych i pastewnych.

Tabl. 1. Temperatura powietrza i opady w okresie od wiosny do jesieni 2018 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Średnia krajowa temperatura powietrza		Średnie krajowe sumy opadów	
	°C	odchylenie od normy ^{a)}	mm	% normy ^{a)}
WIOSNA ^{b)} 2018				
Marzec	0,3	-2,4	27,2	80,9
Kwiecień	12,8	5,4	26,9	71,3
Maj	16,6	3,7	44,3	75,6
LATO ^{b)} 2018				
Czerwiec	18,2	2,4	52,0	63,1
Lipiec	19,9	2,4	94,1	113,4
Sierpień	20,4	3,1	40,0	57,8
JESIEŃ ^{b)} 2018				
Wrzesień	15,4	2,5	45,1	78,5
Październik	10,3	2,1	45,5	102,1
Listopad	4,5	1,6	13,4	33,1

a) IMiGW przyjmuje od 2002 r., jako normę, średnie z lat 1971-2000

b) Średnie miesięczne /obliczenia GUS na podstawie danych IMiGW/

Oziminy wysiane w optymalnych terminach agrotechnicznych w listopadzie krzewiły się. Dobowe wahania temperatury powietrza pod koniec miesiąca sprzyjały hartowaniu się roślin. Na początku miesiąca dobiegał końca zbiór buraków cukrowych i kukurydzy uprawianej na ziarno. Kończono także zbiór poplonów ścierniskowych oraz wykonywanie orki przedzimowych i innych jesiennych prac polowych. Sprzyjające warunki termiczne w wielu rejonach kraju wpłynęły na przedłużenie sezonu pastwiskowego do końca listopada.

W optymalnym terminie w kraju zasiano oziminy na ok. 80% powierzchni przeznaczonej pod uprawę zbóż ozimych (głównie w województwach, gdzie była dostateczna wilgotność gleby), natomiast resztę zasiano nawet z 2-3 tygodniowym opóźnieniem.

Uprawy ozime w końcowej fazie rozwoju jesienią 2018 r. - przed wejściem w stan zimowego spoczynku - są nadmiernie wyrośnięte (szczególnie rzepak i rzepik) i dobrze rozkrzewione. Przebieg pogody w listopadzie nie stwarzał zagrożenia dla roślin. Istnieje jednak niebezpieczeństwo, że nagły spadek temperatur w okresie wegetacji bez zahartowania i braku okrywy śnieżnej może wpłynąć niekorzystnie na przezimowanie roślin.

Z oceny przeprowadzonej w listopadzie przez rzeczoznawców terenowych GUS wynika, że zbóż ozimych pod zbiory w 2019 r. zasiano ponad 4,3 mln ha tj. nieco więcej niż w roku ubiegłym, z tego:

- ✓ pszenicy ozimej zasiano ponad 1,9 mln ha,
- ✓ żyta ponad 900,0 tys. ha,
- ✓ pszenżyta ozimego ponad 1,1 mln ha,
- ✓ jęczmienia ozimego ok. 214,7 tys. ha,
- ✓ mieszanek zbożowych ozimych ok. 83,0 tys. ha.

Powierzchnię obsianą rzepakiem i rzepikiem ozimym szacuje się na około 0,8 mln ha.

Stan zasiewów zbóż ozimych pod zbiory 2019 r., przed wejściem w stan zimowego spoczynku, był lepszy od ubiegłorocznego i oceniono go na 3,6 stopnia kwalifikacyjnego dla pszenżyta ozimego i mieszanek zbożowych ozimych oraz 3,7 stopnia kwalifikacyjnego dla pszenicy ozimej, żyta i jęczmienia ozimego.

Stan zasiewów zbóż ozimych, tj. pszenicy, żyta i jęczmienia oceniono nieco lepiej niż w roku ubiegłym, natomiast zasiewy pszenżyta i mieszanek zbożowych oceniono na takim samym poziomie.

W przekroju terytorialnym stan plantacji zbóż ozimych był bardzo zróżnicowany. Oceny stanu poszczególnych gatunków zbóż ozimych wahały się:

- ✓ dla pszenicy od 3,2 stopnia kwalifikacyjnego w województwie opolskim do 4,3 stopnia w województwie lubelskim,
- ✓ dla żyta od 3,3 stopnia kwalifikacyjnego w województwie wielkopolskim do 4,3 w województwie lubelskim,
- ✓ dla jęczmienia od 3,4 stopnia kwalifikacyjnego w województwie mazowieckim i wielkopolskim do 4,3 w województwie lubelskim.
- ✓ dla pszenżyta od 3,4 stopnia kwalifikacyjnego w województwie opolskim i wielkopolskim do 4,3 w województwie lubelskim,
- ✓ dla mieszanek zbożowych od 3,3 stopnia kwalifikacyjnego w województwie wielkopolskim do 4,3 w województwie lubelskim,

Plantacje rzepaku i rzepiku ozimego średnio w kraju oceniono na 3,8 stopnia kwalifikacyjnego. Oceny plantacji wahały się od 3,0 stopnia kwalifikacyjnego w województwie opolskim do 4,5 stopnia w województwie lubelskim.

W optymalnych terminach agrotechnicznych zasiano ponad 76% powierzchni pszenicy ozimej, około 79% powierzchni żyta, około 77% powierzchni jęczmienia ozimego i ozimych mieszanek zbożowych, około 83% powierzchni pszenżyta ozimego i około 78% powierzchni rzepaku i rzepiku ozimego.

Opracowanie merytoryczne:

Departament Rolnictwa

Stanisław Niszczoła

Tel: 22 608 33 53

e-mail: s.niszczoła@stat.gov.pl

Dariusz Miziołek

Tel: 22 608 33 79

e-mail: d.miziołek@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:

Rzecznik Prasowy Prezesa GUS

Karolina Dawidziuk

Tel: 22 608 3475, 22 608 3009

e-mail: rzecznik@stat.gov.pl

Wydział Współpracy z Mediami

tel.: (+48 22) 608 34 91, (+48 22) 608 38 04

e-mail: obsługaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

[@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

Powiązane opracowania

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/rolnictwo/uzytkowanie-gruntow-i-powierzchnia-zasiewow-w-2017-roku,8,13.html>

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/uprawy-rolne-i-ogrodnicze/wyniki-produkcji-roślinnej-w-2017-roku,6,15.html>

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/uprawy-rolne-i-ogrodnicze/produkcja-upraw-rolnych-i-ogrodniczych-w-2017-roku,9,16.html>

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/uprawy-rolne-i-ogrodnicze/wstepna-ocena-przezimowania-upraw-w-2018-roku,2,17.html>

Temat dostępny w bazach danych

[BDL: Powierzchnia zasiewów](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Powierzchnia upraw](#)